

Институт за човекови права

ГОДИШЕН НАРАТИВЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2016

Скопје, 2017

СОДРЖИНА:

ВОВЕД	3
СТРАТЕШКИ НАСОКИ	4
РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ	6
СУМАРЕН ПРИКАЗ.....	12
ИЗВЕШТАИ РЕЛЕВАНТНИ ЗА ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ НА ИЧП.....	14

ВОВЕД

Институтот за човекови права е основан на 01.06.2009 година. Свечено беше отворен и претставен на јавноста на 21.10.2009 година, на чие отворање присуствуваа видни личности од јавната сфера во државата, како и амбасадори и претставници на странските организации и мисии во Република Македонија.

МИСИЈАТА на Институтот за човекови права е промовирање, унапредување и заштитата на човековите права и слободи преку континуирана едукација на професионалната јавност и анализа на состојбите, организирање на стручни дискусии во рамките на правната професија и дискусии за општата јавност, со цел зајакнување на капацитетите и механизмите за промовирање, гарантирање и заштита на човековите слободи и права.

Нашата **ВИЗИЈА** е дека Институтот за човекови права е промотор на основните човекови права и слободи, преку утврдување и градење на капацитети за непречено нивно промовирање, унапредување и заштита.

Во текот на 2016 година ИЧП во целост се водеше од својата визија и мисија и сите планирани и спроведени активности кореспондираа со нив и дополнително беа во насока на остварување на стратешките цели опишани подолу.

Со оглед на Институционалната поддршка од Програмата на Цивика Мобилитас, ИЧП во текот на 2016 година одржа работилници за стратешко планирање при што ја надгради својата визија, мисија и ја истакна својата уникатност, така што од декември 2016 година:

МИСИЈАТА на Институтот за човекови права е обезбедување, промовирање, унапредување и заштита на човековите права и слободи преку истражување, анализа, едукација и други начини на дејствување.

Нашата **ВИЗИЈА** е дека Институтот за човекови права е кредибилен и препознатлив чинител во дејствување во насока на целосно обезбедување, промовирање, унапредување и заштита на човековите права и слободи.

УНИКАТНОСТА на Институтот за човекови права е тоа што тој претставува симбиоза на знаење и искуство во областа на човековите права и слободи и ентузијазам во спроведување на визијата и мисијата.

Новата визија, мисија и уникатност се објавени на веб страната на ИЧП. Исто така ИЧП ги истакна и своите вредности во работењето и тоа: еднаквост, толерантност, транспарентност и отчетност, инклузивност, професионалност, демократски дијалог и управување.

СТРАТЕШКИ НАСОКИ

Институтот за човекови права спроведените активности во 2016 година ги реализираше водејќи се од до сега поставените Стратешки цели и тоа:

1. Следење на состојбите во однос на уживањето на човековите права и слободи преку наблудување и анализа на сите релевантни процеси во Република Македонија;
2. Подигнување на свеста помеѓу релевантните институции, организации и останати чинители за неопходноста за утврдување и градење на ефикасен механизам за промоција, гаранција и заштита на човековите права и слободи;
3. Дискусии за релевантните прашања и проблеми кои директно задираат во уживањето на основните права и слободи на човекот и граѓаните во Република Македонија како во стручната така и во општата јавност во Република Македонија;
4. Градење на пракса за промовирање, унапредување и заштита на човековите права и слободи во правниот систем на Република Македонија;
5. Издавање на стручно списание (билтен) со цел на запознавање на стручната и пошироката со доктрината и актуелните трендови во промоцијата и заштитата на човековите права во националните, регионалните и светските рамки;
6. Основање на библиотека и библиотечен фонд на книги и списанија од областа на право во печатена и електронска форма;
7. Организирање и изведување на едукација за човековите права и слободи за граѓаните, различните форми на здружување на граѓани и професии и на државните институции;
8. Остварување на соработката со релевантните институции во областа на промоцијата, гарантирањето и заштитата на човековите права и слободи.

Во текот на целото работење во 2016 година ИЧП работеше во насока на остварување на стратешките цели. Сепак, имајќи предвид дека истече важноста на претходниот Стратешки план (2012-2015), планираните активности ИЧП ги насочи кон носење и усвојување на нови стратешки документи (Стратешки план, Акциски план, Правилник за систематизација на работни места и сл.). Така подолу образложените активности кои ИЧП ги реализираше успешно во рамките на проектите, беа нишка која ги поврза досегашната визија и мисија и го трасираа патот за усвојување на нови стратешки цели чиј што стремеж се синергијата на искуството и експертизата со амбицијата и посветеноста на сите членови на ИЧП.

Новите стратешки приоритети и цели на ИЧП за 2016-2020 се исто така објавени на веб страницата на ИЧП и тие се:

1. Правосудство и човекови права
  - Зајакнување на довербата во правосудството
2. Правна сигурност

- Зајакнување на правната сигурност
3. Намалување на повредите на човековите права и слободи од Европската конвенција за човекови права
    - Унапредување на заштитата на човековите права и слободи од Европската конвенција за човекови права
  4. Слобода на изразување и здружување
    - Унапредување на слободата на изразување и здружување
  5. Еднаквост и недискриминација
    - Еднаков третман за граѓаните на РМ - унапредување на еднаквоста, спречување и заштита од дискриминација
  6. Уставниот суд гарант за заштитата на човековите права
    - Зајакната заштита на човековите права пред Уставниот суд на РМ
  7. Борба против корупција
    - Придонес кон намалување на корупцијата во јавниот сектор
  8. Право на здрава животна средина
    - Унапредување на правото на здрава животна средина
  9. Институционален и организациски развој на Институтот за човекови права
    - Зајакнување на капацитетите, инвестиција и развој на човечкиот потенцијал на Институтот за човекови права

РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ

Институтот за човекови права (ИЧП) во текот на 2016 година реализираше многубројни и разновидни проектни активности кои што заради поголема прегледност и разбирливост би можеле да ги поделиме во два вида:

- 1) проектни активности; и
- 2) истражувачки активности

1. Проектни активности:

Проектните активности кои што ИЧП ги спроведе во текот на 2016 година можеме да ги поделиме во два подвида и тоа:

- проектни активности во рамките на проекти што започнаа да се спроведуваат во 2015 година, а продолжија со проектни активности и во текот на 2016 година; и
- проектни активности во рамките на проекти кои што започнаа да се спроведуваат од 2016 година, а кои што имаат предвидено активности и за 2017 година.

1.1. Проектни активности во рамките на проекти што започнаа да се спроведуваат во 2015 година, а продолжија со проектни активности и во текот на 2016 година:

А) „Унапредување на правото на образование на децата Роми со посебен фокус на ромските девојчиња“ (01.11.2015 - 26.02.2016)

Институтот за човекови права (ИЧП) го имплементираше проектот „Унапредување на правото на образование на децата Роми со посебен фокус на ромските девојчиња“. Целта на овој проект беше подобрување на едукацијата на учениците Роми во области каде покажуваат послаб успех по одредени предмети кои што се значајни за унапредување на нивното образование. Во рамките на овој проект, ИЧП во соработка со општините Ѓорче Петров и Гази Баба, склучи меморандум за соработка со 3 основни училишта и тоа ОУ Ѓорче Петров, ОУ Страшо Пинџур и ОУ Његош. Во овие училишта, согласно предвидените активности, се реализираа дополнителни - менторски часови по човекови права, математика, македонски и англиски јазик за учениците Роми. Беа организирани и средби со родителите Роми. На крајот на проектот беше изготвена анализа во која се содржани сите аспекти на образованието на децата Роми. Анализата беше промовирана во присуство на Амбасадорот и беше десиминирана до сите засегнати страни. Воедно, како дополнителна активност која произлезе од спроведувањето на проектот е произведеното видео „Образованието – прозорец на можности за девојчињата Ромки“ кое што стана многу популарно не само во ромската заедница, туку и во граѓанското општество.

Проект беше финасиран од Канадската Амбасада во Белград (надлежна за Србија, Македонија и Црна Гора).

Б) „Зајакнување на човековите права во процесот на лустрација“ (01.10.2015 - 30.09.2016)

Процесот на лустрација отвори голем број на дилеми и незадоволства во македонското општество. ИЧП како граѓанска организација за човекови права е посебно загрижена поради повредите на основните човекови права кои во овој процес се евидентни.

Според мислењето на Венецијанската комисија која се изјасни дека *"Применетите лустрациски мерки за дела сторени по крајот на тоталитарниот режим можат да бидат оправдани во светлината на исклучителни историски и политички услови, а не во земја со долгорочна рамка на демократски институции, поради тоа што демократскиот уставен поредок треба да се брани директно преку спроведување на владеењето на правото и заштитата на човековите права. Политичките, идеолошки и партиски причини не треба да се користат како основа за лустрациски мерки, поради самото тоа што стигматизацијата и дискриминацијата на политичките противници не претставуваат прифатливи средства за политичка борба во една држава водена од владеењето на правото"*.

Во рамките на овој проект беа организирани две тркалезни маси од кои едната директно со лицата против кои се водел процес на лустрација и како резултат од целокупниот проект беше спроведено компаративно истражување на лустрацискиот процес во други пост-комунистички земји од Централна и Источна Европа, а како краен производ се објави конечна анализа на оваа тема.

Проектот беше финансиран од страна на Холандската Амбасада во Скопје.

1.2. Проектни активности во рамките на проекти кои што започнаа да се спроведуваат од 2016 година, а кои што имаа предвидено активности и за 2017 година:

А) „Истражувачко новинарство – чувар на демократијата и човековите права“ (01.01.2016 – 31.12.2017)

Проектот „Истражувачко новинарство – чувар на демократијата и човековите права“ е финансиран од Делегацијата на ЕУ во Македонија во рамките на програмата *IPA Civil Society Facility and Media Programme 2014*, и е спроведуван од страна на Институтот за човекови права (ИЧП) како партнер и Центарот за управување со промени (ЦУП) како носител на проектот.

Проектот е фокусиран на имплементацијата на целите утврдени во Повикот за предлози и тоа: да се зголеми влијанието на граѓанските организации и да се подобри интегритетот на медиумите преку нивно вклучување во јавните политики што ќе придонесат за понатамошен развој и унапредување на граѓанскиот дијалог, посилен и активен придонес во креирањето на политиките и активности на набљудување, како и унапредување на истражувачкото новинарство.

Активностите на проектот се внимателно поставени за да се одговори на потребата за подобрување на условите за обезбедување на квалитет во истражувачкото новинарство и да ги охрабри невладините организации, студентите по новинарство, како и сите професионални новинари, да ја практикуваат слободата на изразување и слободата на медиумите, и да го подобрат влијанието врз процесот на креирање политики во врска со истата.

Во текот на 2016 година ИЧП ги спроведе следните активности во рамките на овој проект:

- изработи прирачник „Слобода на изразување – правни аспекти“

- изработи прирачник „Истражувачко новинарство и пристап до информации“

- спроведе три дводневни обуки на студентите по новинарство на државните правни факултети на кои постојат студии по новинарство
  - спроведе Летен Курс за истражувачко новинарство во областа на човековите права и правосудството;
  - ги награди најдобрите истражувачки стории на студентите и им овозможи пракса во медиумите (дел од учесниците се вработија);
  - организираше обука за „Професионални стандарди и интегритет во новинарството“ со странски експерти;
  - организираше Конференција „Нова генерација истражувачки новинари – предизвици и перспективи“
  - како партнер го поддржа спроведувањето на шемата за регрантирање и изборот на 8 организации кои што се регрантисти на проектот и спроведуваат помали проектни акции во рамките на истиот проект.
- Останатите проектни активности во рамките на овој проект ќе се спроведат во текот на 2017 година.

Б) „Зголемен јавен надзор над работењето на Судскиот совет на Република Македонија“ (01.09.2016-31.03.2018)

Цел на проектот кој е финансиран од Британска Амбасада во Скопје:

Проектот има за цел да ја запознае пошироката јавност со работата на Судскиот совет на Р.М. и да ја зголеми отчетноста и транспарентноста на Судскиот совет на Р.М. врз основа на аргументи, преку информирање на јавноста.

Резултати:

- Направена основна анализа за работата на Судскиот совет на Р.М. користејќи го воспоставениот мониторинг;
- Следење (мониторинг) на ефикасноста и транспарентноста на Судскиот совет на Р.М. и информирање на јавноста;
- Зголемување на јавната свест за значењето на Судскиот совет на Р.М.

Судскиот совет на Р.М. има важна улога во обезбедувањето на владеењето на правото во Македонија.

Воспоставен е со закон како самостоен и независен орган со цел да се обезбеди и гарантира независноста на судството. Во голем број меѓународни извештаи за земјата изнесени се сериозни критики за независноста на судството и необезбедување на владеење на правото. Институтот за човекови права (ИЧП) преку редовни „набљудувачки“ активности на судството во последните четири години идентификуваше одредби во регулативата и практиката кои ја поткопуваат независноста и непристрасноста на македонското судство за што допринесува и недоволната транспарентност во работењето на Судскиот совет на Р.М.

Проектот ќе:

- Развие методологија за следење на работата на Судскиот совет на Р.М.;
- Произведе основна студија за моменталната состојба;
- Обезбеди постојано следење на Судскиот совет и за тоа ќе известува во квартални мониторинг извештаи;
- Организира 9 јавни настани – отворени дискусии;
- Развие пристапна иновативна алатка за транспарентност и ефикасност;
- Дисеминира информативни листови на секои три месеци во пишаните медиуми;

- Произведе финална анализа со заклучоци и препораки за подобрување на правната рамка и праксата.

Засегнати страни:

Судски совет на Р.М; судиите и судската администрација; правните практичари и експерти и сите граѓани во Република Македонија.

Проектните активности кои беа предвидени за 2016 година се успешно спроведени и тоа:

- изготвување и печатење на Основна анализа на работењето на Судскиот совет на РМ (во која е содржана и правната рамка за функционирањето на Советот за утврдување на факти)
- изготвена предлог методологија за мониторинг на нивните седници од надворешен консултант,
- изработена мобилна апликација „Судски совет под луна“ која е достапна и на Android и на IOS системи на „паметните“ мобилни телефони
- средба со фокус група составена од лица кои образование различно од правната професија
- од февруари 2017 ќе се објавуваат квартални извештаи од редовниот мониторинг, а ќе се организираат и јавни дебати и отворени дискусии и ќе се имплементираат и останатите предвидени активности.

В) „Институционален грант“ (01.04.2016-31.03.2018)

Институционалните грантови на Цивика мобилитас се наменети за поддршка на институционалниот развој и организациското јакнење на граѓанските организации. Институционалниот развој се однесува на поддршката која граѓанското општество може да ја направи за развојот на Македонија. Така, тој се однесува на улогата на ГО и другите чинители во граѓанското општество во промовирањето на општествените промени во земјата. Организациското јакнење се однесува на зајакнувањето на поединечни ГО како организации. Особено, организациското јакнење се однесува на јакнење на ГО во подобрување на нивниот севкупен успех во постигнувањето на нивната мисија, како и за зголемување на поширокото влијание на нивната работа на сите нивоа. Институционалните грантови на Цивика мобилитас се исто така наменети и за поддршка на краткорочните, среднорочните или долгорочните (стратешки) планови на ГО за работа на своето институционално и/или организациско јакнење. Цивика мобилитас овие планови ги вика патокази (Pathways)! За да им помогне на ГО да ги идентификуваат и да ги формулираат овие патокази, Цивика мобилитас подготви институционална/организациска самооценка која мораат да ја пополнат сите ГО кои бараат институционален грант. Прашалникот за самооценка можете да го најдете на следниот линк. Самооценката се состои од пет области: Идеи, заеднички каузи и заеднички акции; Вредности, убедувања и ставови; Конституенти / граѓански ангажман; Организациски развој; и Општествено влијание.

Очекувани резултати:

- * Развиени механизми за придонес на поголем број членови на ИЧП и стручната јавност (правниците) во промовирањето на човековите права и слободи
- * Конституентите заеднички ја јакнат свеста за значењето на човековите права и слободи
- * Поголема непосредност на ИЧП до граѓаните преку поттикнато нивно учество во донесувањето одлуки на локално ниво

- * Подобрена вклученост на управувачките и советодавните тела и членови во работењето на ИЧП
- * Конституентите се мотивирани за вклучување во работењето на ИЧП

Проектните активности за 2016 година во рамките на Институционалниот грант ИЧП ги спроведе успешно и тоа:

- Избор на извршен директор на ИЧП
- Објавување на првото издание од продолжението на електронското стручно списание „Правен дијалог“ со осум статии на актуелни правни теми
- Набавка на промотивен материјал: 1000 триплет летоци, 1000 пенкала и 200 нотеси.
- Објавен првиот Мониторинг Бриф во врска со извршувањето на одлуките на ЕСЧП од Р.М.
- Креирање на динамична user friendly веб страна на ИЧП (<http://ihr.org.mk/>)
- Одржано Стратешко планирање и подготвен Стратешки План на ИЧП 2016-2020
- Објавување на второто издание од продолжението на електронското стручно списание „Правен дијалог“ со осум статии на тема човековите права и слободи во РМ
- Организирање на посета на релевантни граѓански организации, мрежи и институции во странство - Студиска посета на Мадрид, Шпанија
- Одржување на конкурс за фотографија преку Фејбук на тема „Јас сум човек, ништо човечко не ми е туѓо“
- Одбележување на Денот на човековите права- 10 декември преку одржување на Форум за човекови права на тема „*Состојбата во Република Македонија vis a vis човековите права и слободи*“ и
- Изложба на фотографиите кои што ни пристигнаа на објавениот Конкурс на тема: „*Nomo sum, humani nihil a me alienum puto*“ (Јас сум човек, ништо човечко не ми е туѓо) во рамките на Форумот за човекови права
- Објавување на третото издание од продолжението на електронското стручно списание „Правен дијалог“ со осум статии на тема човековите права и слободи во РМ
- Објавена е првата тематска анализа за влијанието на законската рамка и јавните политики врз почитувањето на човековите права и слободи со наслов „*Влијанието на законската регулатива и јавните политики за јавните набавки за почитување на човековите права*“
- Презентирање на дејствувањето на ИЧП на два државни правни факултети во РМ
- Организирање Отворен ден на ИЧП за запознавање на конституентите и граѓаните со работењето на организацијата
- Одржување партиципативна работилница за подготовка на Акциски план водена од надворешен консултант.

1. Истражувачки активности:

A) „*Roma Placement Program*“ (01.05.2015-31.05.2016)

„Институтот за човекови права во соработка со Централниот Европски Универзитет (CEU) од Будимпешта, финансиран од National Endowment for Democracy, имплементираше проект „Roma Placement Program“ кој имаше за цел ангажирање на дипломирани Роми во Невладино неромски организации во период од една година. Проектот се спроведува во Македонија и Србија. На крајот од проектот беше изготвено истражување поврзано со образованието на Ромите.

Проектот беше финансиран од страна на Централниот Европски Универзитет (CEU) од Будимпешта.

Б) „Истражување за состојбата на учениците Роми во основното образование во РМ“ (01.06.2016-30.10.2017)

Институтот за човекови права спроведе истражување во периодот од јуни до октомври 2016 за состојбата на учениците Роми во основното образование во пет општини на територија на државата и тоа општините Битола, Куманово, Штип и две општини на територија на градот Скопје – општините Ѓорче Петров и Гази Баба. Целта на ова истражување беше да ја анализира состојбата на учениците Роми првично во овие пет општини и да утврди дали постои сегрегација на ромските ученици во основните училишта преку бројот на ученици Роми во едно училиште, составот на паралелките во училишта каде се распоредуваат учениците Роми, дали при уписите во прво одделение се почитува одлуката за реонизација и слично. Добиените сознанија се базираат врз податоци од деск-топ анализа која се состоеше од преглед на домашната законска регулатива во однос на основното образование и реонизацијата како и добивање на дополнителни податоци и документи преку слободен пристап на информации од јавен карактер од институциите кои се релевантни за основното образование во Република Македонија (РМ). Додека истражувањето на терен вклучуваше средби и спроведени интервјуа со родители на ромски деца во сите пет општини како и интервјуа со претставници на училиштата (директори, педагози, психолози и наставници), граѓански организации каде што беше посочено дека постојат проблеми и можна сегрегација.

В) „Измени за правен систем без дискриминација“ (01.05.2016-31.10.2017)

Истражувачки тим од двајца членови на ИЧП ја спроведува законодавната иницијатива „Измени за правен систем БЕЗ дискриминација“ во рамки на проектот „Граѓаните во Собранието“ имплементиран од страна на Вестминстер Фондација и Висока Школа на новинарство. Од јуни до септември 2016 година беа спроведени 11 интервјуа со сите засегнати страни (институции, граѓански организации, експерти, судии, адвокати и граѓани и сл.). Откако истражувањето беше спроведено, беше изготвен и објавен документ за јавни политики со речник поблизок за општата јавност. Во текот на 2017 година следи процес на лобирање во Собранието на РМ со сите придружни активности, а со цел за побрзи и суштински законски измени.

СУМАРЕН ПРИКАЗ

Сите погоре наведени проектни активности, како и продуктите добиени од нив (публикации, видеа, обуки и сл.) се транспарентно објавени на веб страната на ИЧП. Исто така транспарентно се објавени и буџетите на сите реализирани проекти од страна на ИЧП.

Дополнително, за успешноста во работењето на ИЧП во текот на 2016 година говорат и следните статистички податоци:

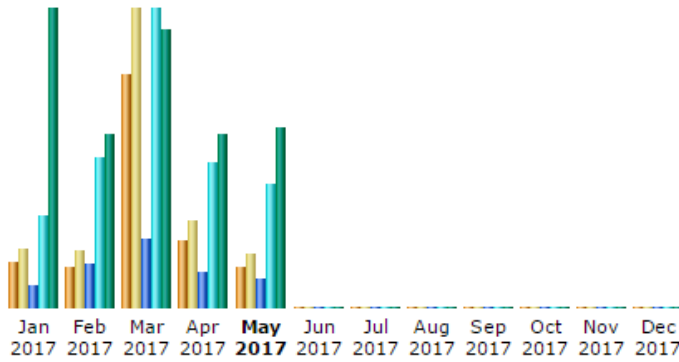
- поднесени проектни апликации и апликации за истражувања - вкупно 25, а од нив биле успешни 4,
- стручната служба на ИЧП со минимум еден претставник присуствуваше на 28 седници на ССРМ во текот на 2016 година
- вкупен број на настани на кои присуствувале (главно) членовите на стручната служба на ИЧП е 85 (и уште мал број дополнителни) од кои 26 биле во организација или коорганизација на ИЧП, а од сите активности на ИЧП има значително зголемен број на јавни објави (во медиуми).

ПРИЛОГ: Табела на настани

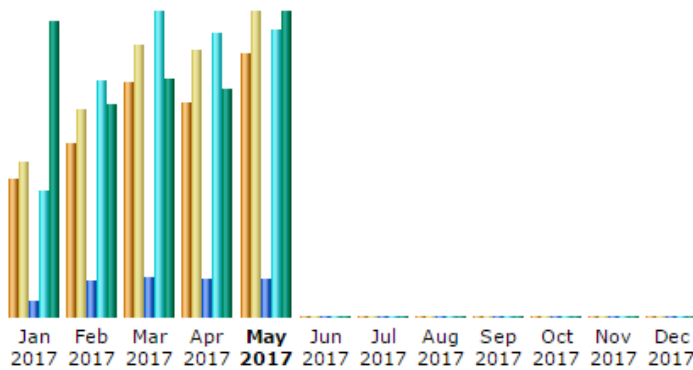
ПРИЛОГ: Листа на објави во медиуми

ДОПОЛНИТЕЛНА СТАТИСТИКА:

Со оглед дека во втората половина на 2016 година беше изготвена новата полесно достапна веб страна на ИЧП, од јануари 2017 година на истата се води детална статистика на посети, кликови на самата веб страна и сл. Од причина што оваа статистика е за периодот јануари – мај 2017 година, истата ја доставуваме само како информмативна содржина во овој годишен извештај за 2016 година, а детално ќе биде разгледувана во годишниот извештај за 2017 година:

Month	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Jan 2017	955	1,233	3,229	13,122	3.06 GB
Feb 2017	845	1,199	6,211	21,681	1.78 GB
Mar 2017	4,870	6,224	9,782	42,919	2.85 GB
Apr 2017	1,407	1,827	5,189	20,899	1.78 GB
May 2017	862	1,134	4,253	17,862	1.84 GB
Jun 2017	0	0	0	0	0
Jul 2017	0	0	0	0	0
Aug 2017	0	0	0	0	0
Sep 2017	0	0	0	0	0
Oct 2017	0	0	0	0	0
Nov 2017	0	0	0	0	0
Dec 2017	0	0	0	0	0
Total	8,939	11,617	28,664	116,483	11.31 GB

Month	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Jan 2017	285	318	595	4,660	919.43 MB
Feb 2017	358	427	1,371	8,747	662.74 MB
Mar 2017	483	558	1,477	11,267	740.57 MB
Apr 2017	441	550	1,434	10,492	707.93 MB
May 2017	542	627	1,397	10,588	947.51 MB
Jun 2017	0	0	0	0	0
Jul 2017	0	0	0	0	0
Aug 2017	0	0	0	0	0
Sep 2017	0	0	0	0	0
Oct 2017	0	0	0	0	0
Nov 2017	0	0	0	0	0
Dec 2017	0	0	0	0	0
Total	2,109	2,480	6,274	45,754	3.88 GB

Релевантен е збирот од двете табели погоре, па така:

- вкупен број на нови посетители (по прв пат): **11.048**
- вкупен број на посети: **14.097**
- вкупен број на страни отворени во рамките на веб страната на ИЧП: **34.938**
- вкупен број на линкови кликнати во рамките на веб страната на ИЧП: **162.237**

Исто така, вкупниот број на лајкови на фејсбук фан страните кои ги раководи ИЧП на датум 31.05.2017 е следен:

- фејсбук фан страната на ИЧП: **5.369**
- фејсбук фан страна на „Судски совет под лупа“: **1.915**
- фејсбук фан страна на „Истражувачко новинарство – чувар на демократијата и човековите права: **568**.

ИЗВЕШТАИ РЕЛЕВАНТНИ ЗА ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ НА ИЧП

Согласно позитивните законски прописи во РМ по изготвувањето на завршната сметка и по спроведувањето на надворешна ревизија во текот на март 2017, беа изготвени извештаите релевантни за финансиското и целокупното работење на ИЧП и тоа:

- Деловен извештај на ИЧП за 2016
- Финансиски извештај на ИЧП за 2016
- Извештај на независен ревизор за финансиско работење на ИЧП за 2016

Овие извештаи се транспарентно објавени на веб страната на ИЧП (<http://ihr.org.mk/p.php?pid=119>)